

vate Ejendomsrets Begrænsning. Jeg mindes endnu tydeligt, hvorledes Forholdet var, da vi i 1888 behandlede den nugældende Fiskerilov. Det ærede Medlem var ogsaa den Gang uhyre ængstelig over et Forslag, som gik ud paa at give Fiskerne Adgang til den udyrkede og for Græsvækst blottede Strandbred, det var et forfædeligt grundlovsstridigt Ejendomsindgreb (Afbrydelse af *J. Hage*). Ja, men det er en sandfærdig Historie, selv om den er gammel. Men det viste sig heldigvis, at da det ærede Medlem havde haft Lejlighed til nærmere at overveje Sagen, blev han en Ven af det selvsamme Ændringsforslag, som han til at begynde med var saa bange for. Jeg vil haabe, at det maa gaa ham paa en noget lignende Maade ved denne Lejlighed. Jeg paastaar, at der her ikke er Tale om i nogen Maade at gaa Grundlovens § 82 for nær. Maaske jeg ved denne Lejlighed maa opfriske et Citat, som jeg under Fiskerilovens Behandling i 1888 tillod mig at anføre, da der synes at være Anledning til med visse Aars Mellemlum at drage den samme Betragtning frem igen. Jeg anførte den Gang en Udtalelse af en konservativ norsk Politiker og Forfatter, der havde skrevet, at vilde man prøve en offentlig Mands Frisind, saa skulde man prøve ham paa den Prøvesten, som kaldes Ejendomsretten. Hvor aandsfri han end vilde give sig Udseende af at være — hvis han om Ejendomsretten havde en saa bornert og stupid Opfattelse, at han mente, at man ikke kunde røre ved den, selv om Samfundets Tarv nok saa meget krævede det, saa svævede hans Frisind i Luften, saa var han i Virkeligheden ingen frisindet Mand. Jeg tror, der er Grund til at minde om denne Udtalelse her. Det hænder jo saare ofte, at Lovgivningsmagten af Samfundshensyn nødes til at træffe Bestemmelser, som lægge Baand paa de private Ejendomsbesidderes Beføjelser, som begrunde den private Ejendomsret. Det pleje vi dog i Almindelighed ikke at anse for utilstedeligt; det er noget, vi ere vant til. Derfor er det ret forbavsende, at man nu og da møder denne Henvisning til Grundlovens § 82, hvor der ikke er nogen Anvendelse for en sliG Henvisning.

Den højtærede Minister mente, at mit Ændringsforslag ikke gik vidt nok. Jeg vil dertil sige, at jeg er meget villig til at gaa et Skridt videre i den Retning, den ærede Minister antydede. Men jeg ved, hvilke Vanskeligheder blot et enkelt Skridt kan møde, og jeg har holdt mig til det mig nærmest liggende. Skulde der imid-

lertid være Stemning for at gaa videre, vil jeg meget gerne være med til at give Kystejere Adgang til at begære Forbud nedlagt ud for Naboers Kysstrækninger.

Landbrugsministeren (A. Hage): Jeg føler mig overbevist om, at hvis den høj-konservative Mand havde levet i vore Dage — ja jeg ved jo ikke, om han lever endnu — vilde hans Anskuelse ikke være forbleven ganske uforandret med Hensyn til Ejendomsretten. Der er sikkert i vor Tid Bevægelser oppe, som bevirke, at man fra konservativ Side har Grund til at være lidt nøjeregnende med Hensyn til Ejendomsretten. I øvrigt skal jeg med Hensyn til det ærede Medlems Udtalelser bemærke, at naar han anfører, at man kun vil lægge en Servitut paa den for Græsvækst blottede Strandbred, og at den i Almindelighed maa antages ikke at have nogen Værdi, saa at Forslaget ikke kan siges paa nogen Maade at komme Ejendomsretten paa tværs, tror jeg dog, at jeg ikke alene her i Salen, men ogsaa uden for Salen vil kunne faa mange Meningsfæller om dette, at den tørre Strandbred tit kan have meget betydelig Værdi særlig med Hensyn til Grus og Sten. Det ærede Medlem har selv anerkendt, saa vidt jeg erindrer, i hvert Fald er det anerkendt fra alle Sider, at den tørre Strandbred fuldt ud er Ejendomsret undergivet. Altsaa naar jeg der har en ret betydelig Værdi liggende, ser jeg ikke, hvorledes det skal være overensstemmende med Grundlovens § 82; at en ganske fremmed Mand, som bor inde i Landet, skal kunne faa nedlagt Forbud imod, at jeg rører noget som helst af det, som er min Ejendomsret undergivet. Naar det ærede Medlem sagde, at han gerne vilde gaa videre i den Retning, jeg havde antydnet, saa at altsaa andre end bagved boende Lodsejere skulde kunne faa nedlagt Forbud, men at han ikke havde ment at turde gaa saa vidt, som jeg havde antydnet, vil jeg sige til det ærede Medlem, at det forekommer mig, at han er begyndt fra den forkerte Ende. Hvis man vil gaa den Vej, er det ganske anderledes vigtigt, at de tilgrænsende Lodsejere ved Stranden kunne faa Forbud nedlagt. Jeg kender flere Tilfælde f. Eks. oppe fra Domænerne ved Hornbæk Plantage, hvor det er ganske haabløst for den enkelte Ejer at gøre noget for sin Kyst, naar der ikke overhovedet er Fredning for hele Kyststrækningen. Jeg tror derfor, at hvis man overhovedet vil ind paa dette ret vanskelige Forhold at tillade andre end selve